

Còn Đáng Mặt Đàn Ông

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Mỗi tối thứ Sáu tôi và Quỳnh Châu dành trọn thì giờ cho nhau và cho Mạc sau cả tuần lễ đầu tắt mặt tối chạy đua với đồng hồ. Buổi chiều tôi đi làm *chuồn* về sớm và giúp nàng tắm rửa, mang quần áo đẹp, và sửa soạn cho Mạc đi chơi. Bắt đầu buổi tối “ra phố,” chúng tôi đi *kéo ghế*, tức là đi ăn tiệm. Vào tiệm ăn, rổ trẻ con của Mạc đặt nằm trên ghế và chiếm một chỗ như người lớn; tôi vừa ăn vừa đút thức ăn trẻ con mang từ nhà theo cho bé. Ăn xong, chúng tôi vào thương xá và đặt Mạc vào xe đẩy trẻ con đẩy đi loanh quanh xem hàng hóa bày bán đến khi bé buồn ngủ bắt đầu quấy.

Hôm nay bữa ăn chiều có thêm thằng Sang em kế tôi. Nó đã dọn nhà ra ở riêng, và thỉnh thoảng bị cha gọi điện thoại sai làm những việc mấy đứa nhỏ ở nhà không làm được (đúng hơn là thoái thác được). Có thêm thằng Sang, không khí trở nên náo hoạt hẳn lên. Nó kêu bia uống tí tí và gọi món ăn mắt tiền nhất trong thực đơn vì, “Lâu lâu mới được ăn *chùa* của anh *Ba Hoa*, phải ăn cho đáng đồng tiền bát gạo,” và huyền thiên kể chuyện khôi hài để chọc cười. Nó hỏi tôi,

“Anh còn nhớ thằng Xương thời mình *đi giang hồ* và ở lậu trong Đại học xá Minh Mạng không?”

“Cái anh chàng Xương chuyên chơi trò ở trần mặc quần xà lỏn đứng trước cửa đại học xá ngắm nữ sinh trường Fraternité (trường Bác Ái) đi học về ấy à? Bây giờ nó ở đâu?”

“Nó ở vùng nam California, mới liên lạc với *tui* hơn một tuần nay,” nó quay sang Quỳnh Châu, “Hồi đó *tui* chơi thân với *hắn* và nói mãi *hắn* chẳng thèm nghe nên một hôm *tui* tìm thêm hai đứa bạn khác, nhất định cho *hắn* một vố nhớ đời. Tụi *tui* đợi đến giờ . . . cao điểm, nghĩa là lúc các cô đi qua đông nhất, mới ra tay cưỡng bách *hắn* thoát ỷ, nói nôm na là tuột quần *hắn*!”

Quỳnh Châu cười khúc khích,

“Làm gì mà phải cần đến ba tay vai u thịt bắp?”

“Lưng quần xà lỏn luôn dây thun nên kéo tuột xuống dễ ợt. Tuy nhiên, tụi *tui* tính chuyện chắc ăn: Hai đứa đứng hai bên cùng kéo xuống một lúc. Đánh mau, đánh mạnh, *hắn* không kịp trở tay,” thằng Sang rán nín cười.

“Còn người thứ ba?”

“Thằng đó rình sau lưng, thủ sẵn que củi, và đợi quần tụt xuống thì đút ngay que củi vào khoảng trống chính giữa. Thằng Xương lẹ tay cách mấy cũng không sao kéo quần lên kịp, đành phô trương ‘của quý’ cho các cô Fraternité chiêm ngưỡng.”

Tôi chọc nhớ ra và hỏi thằng Sang,

“Thằng Xương chơi với mày từ thuở nhà mình ở Tuy Hòa, nó là cháu gọi bác Hoàng chánh án bằng cậu em mẹ, phải không?”

“Đúng vậy,” nó giải thích với Quỳnh Châu, “Ông chánh án thân với ông già mình, và anh Sơn con đầu của ông ta là kỹ sư công chánh học cùng với anh *Ba Hoa*.”

“Mày đến không hẳn để thăm tụi tao mà còn thừa lệnh ông già?” tôi nghi ngờ hỏi nó.

“Anh đoán trúng chóc, *tui* tới để truyền ‘thánh chỉ’! Thằng Xương di tản sang đây với gia đình ông Hoàng, và nhờ *hắn* liên lạc được với *tui* mà ông chánh án biết số điện thoại của cha. Ông ta gọi năn nỉ *ôi* lạy lạy cha nhờ anh tìm địa chỉ của anh Sơn bên Pháp. Cha đồng ý và ra lệnh cho anh làm việc đó. Đó, nhiệm vụ của *tui* tới đây là hết,” thằng Sang cười khi khi.

Cha và bác Hoàng cùng trang lứa và làm bạn với nhau từ ngày còn bé ngoài quê Quảng Bình. Lớn lên, cha vào quân đội, bác làm công chức. Bác có nhiều hoài bão và lần hồi tiến thân bằng đường học hành. Ban ngày đi làm, ban đêm cầm cú học, bác đậu tú tài, sau đó ghi tên học luật, nhờ người lấy *cua* về nhà học, và cuối cùng đậu bằng cử nhân luật và được bổ nhiệm làm chánh án tỉnh Phú Yên vài năm trước khi cha về cầm đầu tỉnh.

Năm đệ nhất niên kỹ sư điện, tôi học chung các môn khoa học cơ bản với thằng Sơn. Tuy mang tiếng “quê nhà” ở Tuy Hòa Phú Yên, mãi đến mùa hè hai năm sau tôi mới về thành phố duyên hải nhỏ bé hiền hòa ấy, không như thằng Sơn đã từng học trung học và quen biết nhiều nữ sinh ở đó. Nó đứng đắn đàng hoàng, ăn nói nhỏ nhẹ, cử chỉ dịu dàng như con gái, và mặt mày trắng trẻo đẹp trai; đúng là mẫu người lý tưởng của các thiếu nữ đương thời. Ngược lại, tôi *lắc ca lắc cắc*, đi đứng hành động ào ào, và nói năng bất cần đời, mở miệng sặc mùi triết lý hiện sinh “cuộc đời phi lý và buồn nôn” và “con người trong xã hội cần nổi loạn.”

Thằng Sơn thường được cha dùng làm mực thước để la mắng tôi. Mùa nghỉ hè đến, tôi nấn ná ở lại Sài Gòn chơi với bạn rồi đi xe đò lên Đà Lạt, xuống Nha Trang, và *ngao du sơn thủy* một vòng rồi mới về nhà. Thằng Sơn thì sau ngày bãi trường vội vàng bay về Tuy Hòa và được bác Hoàng xin cho một chân thông dịch viên làm hè trong căn cứ Không quân Hoa Kỳ bên phi trường Đông Tác, căn cứ không quân lớn thứ nhì ở miền Trung, chỉ sau Đà Nẵng. Bác khoe nó giỏi Anh văn và chăm chỉ làm việc phụ giúp lợi tức gia đình. Thế là tôi bị cha hành tội,

“Con người ta giỏi giã, nghỉ hè lo về đi làm kiếm tiền đưa cho cha. Còn con *tau* đem đồng tiền xương máu của *tau* đi chơi, chẳng thèm *đoái hoái đoái quở* tới cha mẹ em út.”

Cha hạch tội tôi chỉ đúng một nửa – tội đi chơi. Nhưng “đồng tiền xương máu” thì hoàn toàn sai, vì khoản tiền cha cho phép mẹ gửi vào cho tôi hàng tháng chỉ vừa đủ để trả tiền ăn ở nhà trọ. Mọi chi phí khác như tiền sách vở, cà-phê thuốc lá, xi-nê giải trí, v.v. đều do tôi dạy kèm tư gia và dạy trung học tư kiếm được. Tôi tức mình nhưng không dám cãi cha bèn qua phi trường Đông Tác xin làm thông dịch viên. Anh sĩ quan Mỹ phỏng vấn cảm phục khả năng nói tiếng Anh lưu loát và kiến thức rộng rãi của tôi bèn đề nghị tôi làm thông dịch viên cho các sĩ quan cao cấp của bộ chỉ huy căn cứ khi họ chính thức tiếp xúc với giới chức cao cấp phía Việt nam – tức là cha và các viên chức trực thuộc. Trước khi tôi được chấp thuận cho nhận việc, hồ sơ điều tra an ninh đi qua tay cha, và tôi bị cha chửi bới,

“Thằng con bất hiếu bất mục không biết bảo vệ danh dự gia đình, coi tên tuổi cha *hắn* như cục cứt. *Tau* làm đến chức cầm đầu một tỉnh như *ri* mà *hắn* cả gan gia tiếng ác nói cha *hắn* bắt đi làm sở Mỹ lấy tiền.”

Một lần khác, bác Hoàng hãnh diện kể rằng ở Sài Gòn thằng Sơn cặp bồ với con gái một vị tướng lãnh trong quân đội. Thế là vô cớ tôi bị cha buộc tội vu vơ,

“Con người ta đang hoang, *trai gái với con ông nọ ông tê* làm cho cha mẹ nở mặt nở mày. Còn con *tau* đi theo mấy thứ mèo đang chó đốm, không xứng đáng với địa vị của *tau*.”

Ít lâu sau, ông tướng thông gia tương lai của bác Hoàng bị giáng chức và buộc phải giải ngũ sau biến động chính trị ở miền Trung (giữa thập niên 1960), và sau khi tốt nghiệp kỹ sư công chánh, thằng Sơn được học bổng đi Ý học cao học. Ba năm sau, tôi có dịp gặp và kết thân với ông tướng (hồi hưu) và nhờ đó quen với Thanh Hiền bồ cũ của thằng Sơn. Trong mấy năm qua, nàng vô vớ đợi trông người yêu học thành tài trở về, nhưng *chàng* bỏ trốn qua Pháp, xoay xở ở lại để khỏi về nước bị đi lính, và chấm dứt mọi thư từ liên lạc. Sau một thời gian, nàng nguôi ngoai, tôi giới thiệu nàng với thằng Hữu bạn cùng lớp với tôi. Thằng này và Thanh Hiền thành ý hợp tâm đầu rồi lấy nhau, và dĩ nhiên tôi làm phù rể cho bạn.

* * *

Tối Chủ Nhật, tôi điện thoại cho bác Hoàng hỏi cho rõ việc bác nhờ,

“Thưa bác, lần cuối bác liên lạc với thằng Sơn lúc nào?”

“Mùa hè sau Hiệp định Paris 1973. Lúc đó, *hắn* mới từ bên Ý qua Paris, viết thư nói đời sống bên Pháp rất khó khăn vì nạn thất nghiệp trầm trọng, kịch liệt đả kích chính phủ Việt nam Cộng hòa, và nói sẽ theo phe ‘*bên tê*.’ Bác giận run viết thư mắng *hắn* là đồ ăn cơm Quốc gia thờ ma Cộng sản, lần đầu tiên bác nặng lời với *hắn*. Sau đó, bác gái nhiều lần viết thư khuyên giải vỗ về, nhưng *hắn* biệt tăm biệt tích. Bác đã coi *hắn* và công lao mấy mươi năm dưỡng dục như *bỏ xó*.”

“Sao bây giờ bác muốn tìm nó?”

“Năm ngoái (1975) qua tới Mỹ, nơi đất khách quê người, bác gái đâm ra nhớ thằng con đầu lòng yêu thương nhất nhà và buồn rầu sinh bệnh rề rề hoài. Bác gửi thư về địa chỉ trước của thằng Sơn thì thư trả lại vì không có người nhận. Với lòng thương con bao la của người mẹ, bác gái chỉ cần biết chắc *hắn* còn sống và mạnh khỏe; còn nếu *hắn* cương quyết từ cha từ mẹ để theo Cộng sản, bác gái cũng chẳng màng.”

Tôi viết thư nhờ một người bạn học cũ là Tuệ hỏi tin tức thằng Sơn. Tuệ lúc trước học chương trình trung học Pháp ở Jean-Jacques Rousseau, thi vào trường Điện cùng năm với tôi và đậu đầu (tôi đậu thứ ba), học chung với thằng Sơn hai năm đầu tiên, ra trường kỹ sư điện đậu thủ khoa, và được học bổng của chính phủ Pháp sang Paris học tiến sĩ. Khoảng hai tuần sau, tôi nhận được thư trả lời của Tuệ, thư chứa một số chi tiết khiến tôi bàng hoàng.

Ngày thằng Sơn đi xe lửa sang Paris, xuống Ga Lyon ở Quận 12 – không tiền, không người quen. Nó hầu như không tin sự may mắn của mình khi thấy một thiếu phụ Pháp tóc vàng xinh đẹp tên

Nadine chờ đón ở sân ga. Bọn Việt Cộng ở Pháp và Cộng sản Pháp thường cho người chờ đón mấy kẻ lang thang cù bơ cù bất đói lạnh ở bến tàu và ga xe lửa, mang về cho ăn ở, và khuyến dụ theo chúng. Trước khi trở thành cán bộ Cộng sản, Nadine có một thời đứng đường bán thân nuôi miệng ở khu Pigalle nằm ở ranh giới Quận 9 và Quận 18 và được biết dưới tên Nadine “le trompette” (người thổi kèn) vì ngón làm tình bằng miệng điệu nghệ của nàng. Nàng đem lòng yêu thương chàng thanh niên da vàng đẹp trai và thông thái, và hai người sống chung trong căn *apartment* ở khu ngoại ô trung lưu Clichy-sous-Bois. Địa chỉ số 44 đại lộ Madrid ở khu ngoại ô giàu có Neuilly-sur-Seine nó dùng để gửi thư cho bác Hoàng lúc trước là của trụ sở Phái bộ Ngoại giao Việt Cộng.

Sau vài lần viết thư cho thằng Sơn về địa chỉ mới ở Clichy-sous-Bois mà không thấy trả lời, bác Hoàng quyết định bay sang Paris tìm nó hỏi cho ra lẽ. Bác đến căn *apartment* bấm chuông, Nadine ra mở cửa. Thằng Sơn ngồi trong phòng khách, không đứng dậy chào, và cũng chẳng nói chẳng rằng. Bác hỏi bằng tiếng Việt, nó trơ mặt không thèm trả lời. Bác la lớn bằng tiếng Pháp thì Nadine can thiệp,

“Ông và Sơn hai người hai bên chiến tuyến, không thể thỏa hiệp và không còn gì để nói. Nếu ông không lập tức ra khỏi đây, tôi sẽ gọi cảnh sát.”

Bác Hoàng tức giận đặng cay và trước khi bỏ đi, muốn chửi thằng Sơn một câu cho đã nư. Nhưng không biết chửi làm sao. Chửi tổ tiên nó là tự chửi ông bà mình. Chửi nó “mất dạy bất hiếu” là tự mắng mình không biết dạy con. Rốt cuộc bác nhìn thằng Sơn, chỉ tay vào mặt Nadine, và phun ra câu chửi tục rất . . . Quảng Bình,

“Con đằm *ni*, *hấn* bú c... *mi* cho *mi* sướng điên lên rồi quên cả cha mẹ ông bà.”

Sau ngày bác Hoàng đi Pháp về, biết thằng Sơn sống yên ổn, bác gái bớt phiền muộn và dần dần phục hồi sức khỏe. Khoảng ba tháng sau tôi nhận được thư Tuệ, trong đó “moi” (đọc là “moa”) và “toi” (đọc là “toa”) tiếng Pháp nghĩa là “tao/tôi” và “mày/anh,”

Báo tin cho tôi biết là Sơn đã qua đời. Moi đi dự đám tang và có dịp nói chuyện khá lâu với Nadine. Năm 1973, lần đầu tiên Sơn thử lửa đi Marseille công tác cho Việt Cộng với Nadine thì bị tai nạn xe hơi. Nadine không hề hấn gì, nhưng Sơn bị thương rất nặng phải nằm nhà thương khá lâu. Từ đó, Sơn bị bán thân bất toại, không thể tự di chuyển hay săn sóc mình, và mất trên 80 phần trăm khả năng nói. Sơn đã dặn Nadine giữ kín điều này cho đến khi Sơn chết.

Dù hèn nhát và phản bội, thằng Sơn cũng còn *đáng mặt đàn ông*: Thà mang tiếng bất hiếu bất nghĩa và chịu đau đớn, còn hơn để cha mẹ phải ưu phiền khổ đau vì mình mà chả đi đến đâu. Không đến nỗi quá tệ!

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 11 tháng Tám, 2021